

Sygn. akt IVU 2998/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2014r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Robert Macholak

Protokolant: st. sek. sąd. B. B.

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2014r. w Zielonej Górze

odwołania W. M. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 09 sierpnia 2013r. znak (...)

w sprawie W. M. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o przyznanie emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje W. M. (1) prawo do emerytury od dnia 28 czerwca 2013r. ;

II. w pozostałym zakresie umarza postępowanie;

III. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz wnioskodawcy kwotę 120zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IVU 2998/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 09.08.2013r. znak (...) pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił W. M. (1) prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na niewykazanie przez wnioskodawcę 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca W. M. (1) w odwołaniu od tej decyzji wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury podnosząc, iż posiada 20 letni staż pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący podał, że w dniu 28.08.1972 r. zatrudnił się w Przedsiębiorstwie (...) w Ż. na stanowisku mechanika wykonując pracę przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych. Wnioskodawca wskazał, że okres odbywania służby wojskowej powinien być mu zaliczony jako okres pracy w warunkach szkodliwych, ponieważ po jej odbyciu podjął zatrudnienie w tym przedsiębiorstwie na takim samym stanowisku wykonując pracę w warunkach szkodliwych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wnioskodawca także wskazał, że w okresie 02.01.1995 r. do 31.12.1998r. pracował w warunkach szczególnych w Gospodarstwie Rolnym (...) w T. i okres ten także powinien zostać zaliczony. Ze względu na śmierć pracodawcy nie jest obecnie możliwe uzyskanie świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując twierdzenia zawarte w motywach zaskarżonej decyzji.

Wnioskodawca ostatecznie wniósł o przyznanie prawa do emerytury wcześniejszej od uzyskania wieku emerytalnego tj. od dnia 28.06.2013 r.(k.26 v.a.s.)

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. M. (1), urodzony (...), mieszka w T.. We wniosku złożonym do pozwanego ZUS w dniu 24.06.2013r. domagał się ustalenia prawa do emerytury przewidzianej przepisem art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Na dzień zgłoszenia wniosku wnioskodawca nie pozostawał w stosunku pracy.

Na dzień 01.01.1999r. organ rentowy uznał za udowodniony okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, 6 miesięcy i 20 dni, w tym 14 lat i 29 dni stażu pracy w warunkach szczególnych.

dowód: akta ZUS nr (...)/SER1

W okresie od 28.08.1972 r. do 14.08.1981 r. wnioskodawca W. M. (1) pracował w warunkach szczególnych w Przedsiębiorstwie (...) w Ż. na stanowisku mechanika samochodowego. (aktualnie następcą prawnym jest Przedsiębiorstwo (...) S.A. w Ż.). Wnioskodawca w okresie zatrudnienia wykonywał prace przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych. W okresie od 25.10.1974 r. do 04.10.1976 r. wnioskodawca pełnił służbę wojskową, a po jej zakończeniu powrócił na dotychczasowe stanowisko pracy w Przedsiębiorstwie (...) w Ż..

Wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

dowód: zeznania wnioskodawcy k. 25 v. akt sąd. i akta osobowe wnioskodawcy w tym świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, angaże.

W okresie od 02.01.1995 r. do 31.12.1998 r. wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych w Gospodarstwie Rolnym (...) w T. jako traktorzysta. Wnioskodawca wykonywał pracę polowe i transportowe.

Gospodarstwo Rolne w T. obejmowało obszar 40 ha w T. oraz obszar 300 ha w K. i S., gdzie był młyn. Zakład uprawiał głównie zboża, prowadzono świniańnię. W tym gospodarstwie było zatrudnionych dwóch traktorzystów, łącznie 17 pracowników.

Wnioskodawca od początku zatrudnienia pracował jako traktorzysta. W okresie żniw wnioskodawca pracował także jako kombajnista. Wnioskodawca wykonywał prace polowe: orka, bronowanie, sianie, opryski, nawożenie, a także prace transportowe: wożenie zboża z gospodarstwa i jego magazynów w T. do S. do młyna, z elewatorów w N.. Wnioskodawca woził paszę dla zwierząt do K..

W zakładzie było 3-4 ciągniki marki U. typu 912, 910 i 360. Naprawy traktorów, kombajnów były dokonywane przez mechaników z warsztatu będącego częścią gospodarstwa w K.. W razie awarii przyjeżdżał mechanik i naprawiał pojazd, albo pojazd jechał do warsztatu. W razie awarii pojazdu wnioskodawca, zmieniał pojazd i pracował na innym.

Wnioskodawca w dniu 03.02.1983 r. uzyskał prawo jazdy kat T.

Wnioskodawca pracował stale jako traktorzysta 8 godzin dziennie, jako kombajnista w żniwa pracował 12,14 godzin. Oprócz wnioskodawcy jako traktorzysta pracował także E. K.. W razie konieczności prace takie wykonywał również J. M. (1).

M. Ź. właściciel gospodarstwa zmarł. Małżonka właściciela przejęła gospodarstwo, a następnie zakończyła działalność i wyjechała za granicę.

dowód: - zeznania świadka E. K. k. 24v akt sąd.,

- zeznania świadka J. M. (1) k. 25-25v akt sąd.,

- zeznania wnioskodawcy W. M. (1) k. 25 v akt sad.

- akta ZUS nr (...) świadectwo pracy z dnia 31.10.2003 r. E. K.k. 25 a. e.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze zważył, co następuje:

Odwwołanie okazało się uzasadnione.

Zgodnie z dyspozycją art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.; dalej jako: ustawa o emeryturach i rentach z FUS albo ustawa emerytalna) - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

Przepis art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowi, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn, tj. 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43);

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a.

Emerytura, o której mowa wyżej, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (art. 184 ust. 2 ustawy emerytalnej).

Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom tym przysługuje prawo do emerytury ustala się na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43).

W myśl § 2 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Reasumując, mężczyzna, będący pracownikiem zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, może przejść na emeryturę w wieku 60 lat, pod warunkiem, że udowodnił wymagany okres składkowy

i nieskładkowy - co najmniej 25 lat, w tym co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W przedmiotowej sprawie w ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawca W. M. (1) wykazywał ponad 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Przepis § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43) stanowi, że okresy pracy w warunkach szczególnych stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 w/w rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Zgodnie z przepisami § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r., Nr 10, poz. 49 z późn. zm.) - środkiem dowodowym, stwierdzającym okresy zatrudnienia, są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia (ust. 1).

Jeżeli pracownik ubiega się o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty (ust. 4).

Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia mogą być również legitymacje służbowe, legitymacje związków zawodowych, umowy o pracę, wpisy w dowodach osobistych oraz pisma kierowane przez zakłady pracy do pracownika w czasie trwania zatrudnienia (np. o powołaniu, mianowaniu, angażowaniu, zwolnieniu, wyróżnieniu, udzieleniu urlopu) - (ust. 5).

Powołując się na wyżej cytowane przepisy, organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 05.10.1976 r. do 14.10.1976 r. z powodu przerwy w zatrudnieniu bezpośrednio po odbyciu zasadniczej służby wojskowej i okresu zatrudnienia w Gospodarstwie Rolnym (...).

Jednakże z ugruntowanego już orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że w sądowym postępowaniu odwoławczym nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu przed organem rentowym i możliwe jest ustalenie okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze również w oparciu o inne dowody niż zaświadczenia z zakładów pracy (uchwała SN z 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex 14630 oraz uchwała SN z 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex 14625). Powyższe wynika także z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85 (Lex nr 14635), w której SN stwierdził, że jeżeli odwołujący wykaże, że z powodu likwidacji zakładu pracy nie jest możliwe przedstawienie zaświadczenia z zakładu pracy, to może tę okoliczność dowodzić wszelkimi środkami dowodowymi, w tym dowodami z zeznań świadków. Podobne stanowisko Sąd Najwyższy zajął w wyroku z dnia 8 kwietnia 1999 r., II UKN 619/98 (OSNP 2000/11/439, PiZS 1999/9/35, M.Prawn. 1999/12/9, OSNP-wkl. 1999/19/1, OSP 2002/2/26).

Dlatego też Sąd mógł oprzeć swoje rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie na wynikach postępowania dowodowego zarówno z dokumentów, jak i z zeznań świadków, tym bardziej, że organ rentowy w toku postępowania nie zakwestionował zeznań świadków, nie przedłożył dowodów przeciwnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe uzasadnia twierdzenie, iż wnioskodawca w spornym okresie bezpośrednio po zakończeniu służby wojskowej wrócił do pracy na dotychczas zajmowane stanowisko pracy mechanika w Przedsiębiorstwie (...) w Ż., na którym wykonywał prace przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych, a zatem pracę kwalifikowaną jako praca w szczególnych warunkach wymienioną w dziale XIV poz. 14 pkt 1 wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z

dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43).

Okoliczności te wynikają z dokumentów przedłożonych przez wnioskodawcę - świadectwa pracy, świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, angaży zawartych w aktach osobowych jak i z zeznań wnioskodawcy, którym jako logicznym i spójnym Sąd w całości dał wiarę.

Ponadto przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe uzasadnia także twierdzenie, iż wnioskodawca w spornym okresie od 02.01.1995 r. do 31.12.1998 r. pracował w Gospodarstwie Rolnym (...) w T. wykonywał pracę kierowcy ciągnika, a zatem pracę kwalifikowaną jako praca w szczególnych warunkach wymienioną w dziale VIII poz. 3 wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43

W ocenie Sądu wiarygodne zeznania świadków E. K.(współpracownik), J. M. (2)(przełożony dyrektor) potwierdziły w sposób nie budzący wątpliwości okoliczności niezbędne do przyjęcia, że wnioskodawca W. M. (2) przez cały okres zatrudnienia w Gospodarstwie Rolnym (...) w T. w okresie od 02.01.1995 r. do 31.12.1998 r. pracował jako traktorzysta.

Świadkowie w spornym okresie pracowali razem z wnioskodawcą. Mieli z nim codzienny kontakt. Zgodnie podali, że wnioskodawca w całym okresie zatrudnienia pracował jako traktorzysta. Wnioskodawca był przyjęty jako traktorzysta i tak pracował, a w okresie żniw był kombajnista – kombajnu zboża. Wnioskodawca rano wykonywał obsługę codzienną a potem wykonywał prace bądź polowe jak orka, bronowanie, sianie, opryski, nawożenie. W okresie kiedy nie było prac polowych wnioskodawca wykonywa prace transportowe. Świadek K. zeznał, że wnioskodawca pracował stale jako traktorzysta 8 godzin i więcej, jako kombajnista w żniwa pracował 12,14 godzin. Zboże woził z Przedsiębiorstwa (...) w N., gdyż były tam duże magazyny zbóż. Wnioskodawca jeździł z K., T. do S., czy ze S. do N. i odwrotnie. Świadek dodał, że prędkość pojazdu w zestawie wynosiła 25 km. Zestaw był z dwoma przyczepami. Kurs z załadunkiem i rozładunkiem trwał parę godzin. Na dzień robił dwa kursy. Świadek J. M. (1), który był przełożonym wnioskodawcy potwierdził, że wnioskodawca cały czas pracował jako traktorzysta, a w okresie żniw jako kombajnista. Pracował co najmniej 8 godzin dziennie. Gdy pojazd się zepsuł, wnioskodawca przesiadał się na inny. Świadkowie przyznali, także że w pewnym momencie z powodu kredytów właściciela nie starczało na produkcję. Gospodarstwo pomniejszało się. Potem zachorował właściciel i zmarł. Nie ma akt osobowych.

Zeznaniom świadków nie sposób odmówić wiarygodności, gdyż są one bardzo zbieżne w swej treści i spójne ze stanowiskiem wnioskodawcy wyrażonym w odwołaniu, oraz jego zeznaniach w charakterze strony.

Reasumując uznać należało, że W. M. (1) legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach i z tego tytułu spełnił przesłanki do uzyskania emerytury z chwilą ukończenia 60-go roku życia.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd orzekł jak w I pkt sentencji wyroku.

Natomiast wobec tego, że wnioskodawca na rozprawie w dniu 22.01.2014r. wniósł o przyznanie prawa do emerytury wcześniejszej od uzyskania wieku emerytalnego tj. od dnia 28.06.2013 r. Sąd w tym zakresie na podstawie art. 355 kpc umorzył postępowanie.(II pkt wyroku.)

O kosztach procesu w tym zwrocie kosztów zastępstwa procesowego od strony przegrywającej orzeczone w oparciu o art. 98 i 99 kpc w zw. z §2 ust.1 w zw. z ust. 3 i § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2005 Nr 219 poz. 1872). W ocenie Sądu nakład pracy pełnomocnika tj. sporządzenie odwołania i aktywny udział w rozprawie uzasadniał podwyższenie dwukrotne stawki minimalnej (60zł x 2= 120zł).